

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TALIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

“IQTISODIYOT NAZARIYASI” KAFEDRASI

KARIMOV ULUG‘BEK MIRZAJON O‘G‘LI

**XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI BILAN HAMKORLIKNI
KUCHAYTIRISHNING ZARURLIGI VA NAZARIY JIHATLARI**

**70310101 – “Iqtisodiyot nazariyasi”
mutaxassisligi bo‘yicha**

Magistr

akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar:

I.f.n: A.Mamanazarov

Toshkent-2024

ANNOTATSIYA

Magistrlik dissertasiya ishi dolzarb mavzuga bag'ishlangan bo'lib bunda Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirishning zarurligi va nazariy jihatlari bo'yicha ilmiy takliflar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Shu nuqtai nazaridan bu o'z navbatida Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish jarayonini oqilona tashkil etish orqali samarali natijalarga erishish mumkinligini ko'rsatadi. Bugungi kunning ilm-fan yutuqlaridan keng va samarali foydalanish, xalqaro moliya institutlarini samaradorligini oshirish, milliy iqtisodiyotning barcha tarmoq va sohalarida institutlarni rivojlantirish e'tiborni yanada kuchaytirish uchun innovatsion jarayonlarni boshqarishni shakllantirish orqali milliy amaliyot va yutuqlarimiz bilan yuqori darajalarga erishish muhim ahamiyat kasb etadi. Demak davlat iqtisodiyoti o'sishini taminlashda institutlar boshqaruvining to'g'ri yo'lga qo'yilganligi katta ahamiyat kasb etadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi davlat iqtisodiy jarayonlarni boshqarish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan turli yondashuvlar, vositalar va metodologiyalarni o'rganishdir. Tadqiqot shuningdek, xalqaro moliya institutlarini boshqarishda davlat iqtisodiyotida duch keladigan muammolarni aniqlashga qaratilgan va bu qiyinchiliklarni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar beradi.

***Kalit so'zlar:** moliya institutlar, institutsional loyiha, grant mablag'lar, investitsiya, iqtisodiyot.*

Summary

The Master's dissertation is devoted to a current topic, in which scientific proposals and practical recommendations have been developed on the necessity and theoretical aspects of strengthening cooperation with international financial institutions. From this point of view, this, in turn, shows that effective results can be achieved by rationally organizing the process of strengthening cooperation with international financial institutions. It is important to achieve high levels with our national practices and achievements by forming the management of innovative processes in order to increase the attention to the wide and effective use of today's scientific achievements, to increase the efficiency of international financial institutions, to further strengthen the attention to the development of institutions in all branches and sectors of the national economy.

Therefore, the proper management of institutions is of great importance in ensuring the growth of the state economy. The purpose of this study is to study different approaches, tools and methodologies that can be used to manage the state economic processes.

The study is also aimed at identifying the problems faced by the state economy in the management of international financial institutions and provides recommendations for overcoming these difficulties.

Key words: *financial institutions, institutional project, grant funds, investment, economy.*

ANNOTATSIYA.....	4
Mundarija.....	6
KELTIRILGAN JADVALLAR RO‘YXATI.....	9
KELTIRILGAN RASMLAR RO‘YXATI.....	10
KELTIRILGAN QISQARTMALAR.....	11
I BOB. KIRISH.....	12
1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.....	13
1.2. Tadqiqot maqsadi va vazifalari.....	14
1.3. Tadqiqotning asosiy muammolari va savollari.....	14
1.4. Tadqiqot obekti va predmeti.....	15
1.5. Tadqiqot natijalarining ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyati.....	15
1.5. Dissertatsiya tarkibining qisqacha tavsifi.....	16
II BOB. ADABIYOTLAR SHARHI VA TAHLILI.....	17
2.1 Kirish.....	17
2.2. Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni amalga oshirishni zarurligi va nazariy jihatlari.....	18
2.3. Mahalliy me‘yoriy-huquqiy hujjatlar sharhi.....	30
Xulosa.....	40
III BOB. TADQIQOT METODOLOGIYASI.....	40
3.1. Tadqiqot dizayni.....	41
3.2. Malumotlarni to‘plash jarayoni.....	41
3.3. Tahlil uchun qo‘llaniladigan usullar.....	41
3.4. Tadqiqotni o‘tkazish uchun zarur sharoitlar.....	40
3.5. Tadqiqot jarayonida kutilayotgan muammolar va ularning echimi.....	41
3.6. Tadqiqotdan kutilayotgan ilmiy va amaliy natijalar.....	42
IV BOB. TAHLIL VA NATIJALAR.....	46
4.1. Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni rivojlantirishda xorij tajribasi.....	46
4.2. Mamlakatimizda xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga tasiri tahlili.....	56

4.3. Tahlillardan olingan natijalar sharhi.....	67
V BOB. XULOSA.....	68
5.1. Tadqiqot savoliga tegishli natijalarning qisqacha ifodasi.....	68
5.2. Tadqiqotning asosiy taklif va tavsiyalari.....	68
5.3. Tadqiqot cheklovlari va kelgusi tadqiqotlar uchun takliflar.....	68
Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.....	69

I BOB. KIRISH

Rivojlangan mamlakatlar milliy boyligining o'sishi, chuqur tarkibiy o'zgarishlar, iqtisodiyotning barqaror va samarali rivojlanishida xalqaro moliya institutlarining davlat iqtisodiyotiga aralashuvi natijasida butun iqtisodiyotda strategik muhim o'zgarishlarni amalga oshirilishi bilan bog'liq.

Bozor islohotlarining amalga oshirilishi, mamlakatning jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvi, jahon iqtisodiy tizimining bilimlar va axborot ro'lining o'sishi tomon o'zgarishi, yangi texnologiyalar va kapital bozori o'rtasidagi aloqalar kuchayishi bilan mamlakatimiz iqtisodiyotining xalqaro moliya tashkilotlar faoliyati samaradorligini oshirish ahamiyat kasb etadi.

Mamlakatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyev takidlaganlaridek: "Mamlakatimizni mavjud sohalarda yanada rivojlantirish maqsadida biz Xalqaro tashkilotlariga a'zo bo'lishimiz hamda aloqani mustahkamlashimiz darkor"

Xalqaro moliya institutlarning faoliyati mamlakatimizda rivojlantirilmas ekan, ko'plab sohalarda raqobat, rivojlanish bo'lmaydi. Bu sohadagi o'zgarishlarni xalqimizga keng targ'ib qilmasak, odamlarda ko'nikma paydo qilmasak, bugungi davr shiddati, fan-texnikaning mislsiz yutuqlari bilan hamqadam bo'lolmaymiz. Shuning uchun ushbu faoliyatni zamon talablari darajasida rivojlantirish yuzasidan xar bir vazirlikka tegishli tartibda biriktirishi lozim. (Shavkat Mirziyoyev, www/uz/uz).

Xalqaro moliya institutlari davlat iqtisodiyotini rivojlantirishning muhim jihati bo'lib, korxonalar va tashkilotlarga investitsiyalar ajratish, malum sohalarni rivojlantirish yuzasidan ilmiy amaliy seminarlar tashkil etish sohada bilim va malaka shakillanishiga yordam beradi. Xalqaro tashkilotlarning faoliyati bir necha asosiy bosqichlarni o'z ichiga oladi, jumladan, yangi loyihalarni ishlab chiqish, loyihalarni tanlash, resurslarni taqsimlash, ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish, ishga tushirish va doimiy takomillashtirish. Shuningdek xalqaro tashkilotlardan o'zlashtiriladigan pul mablag'larni vazirlik va biriktirilgan tashkilotlar tomonidan belgilangan tartibda joriy qilinishi yuzasidan mavjud sohada yuqori samaradorlikka erishish mumkin.